

RAMSES

Paní z Abú Simbelu

CHRISTIAN JACQ

Copyright © Editions Robert Laffont, Paris, 1996

Translation © Dagmar Slavíková, 1997

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z francouzského originálu LA DAME D'ABOU SIMBEL
vydaného v roce 1996 nakladatelstvím Robert Laffont,

Paris, 1996

přeložila Dagmar Slavíková

Redakční úprava Hermína Vojtěchovská

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

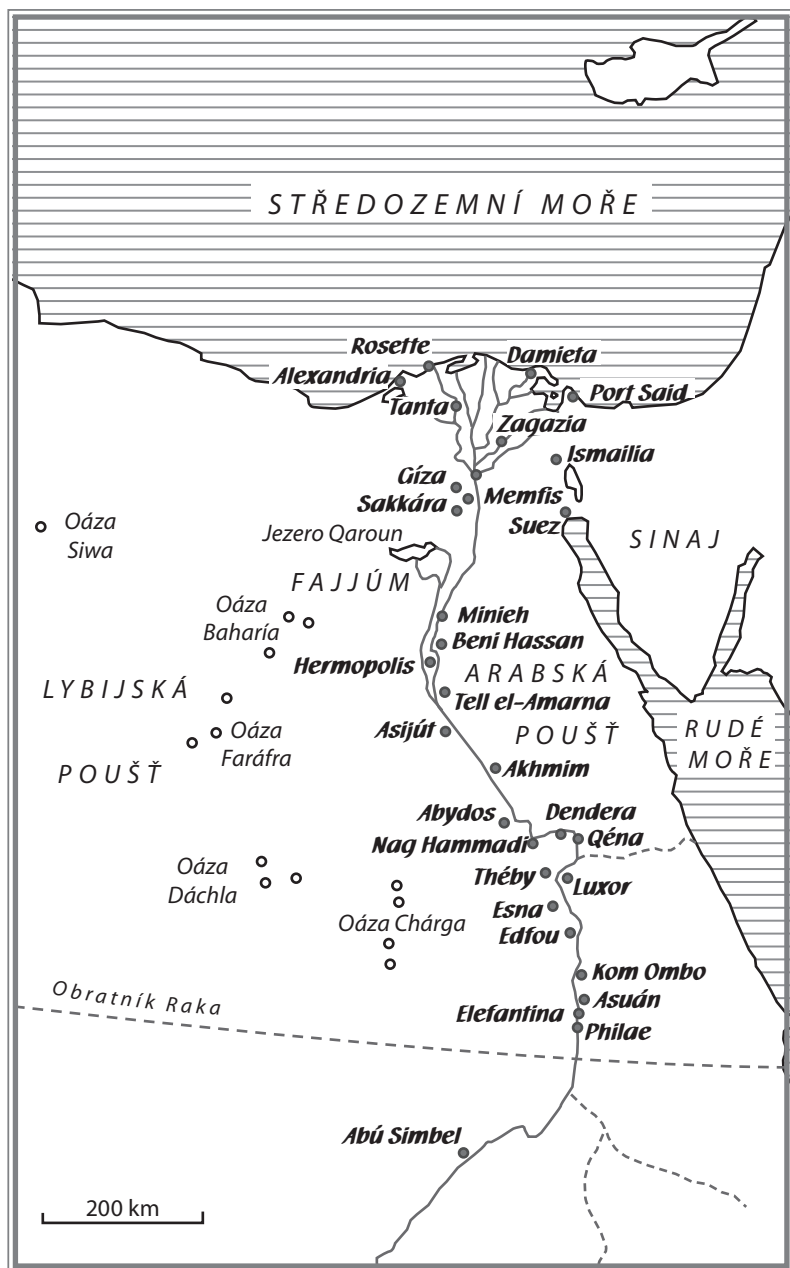
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2022

shop@alpress.cz

Vydání druhé

ISBN 978-80-7633-692-6

1

Ramsesův lev Zabiják vztekle zařval a Egypťané i vzbouřenci strnuli hrůzou. Obrovská šelma, faraónem dekorovaná jemným zlatým náhrdelníkem za skvělé a oddané služby v bitvě u Kadeše proti Chetitům, vážila více než pět ozbrojených mužů. Měřila bezmála sedm královských loktů a honosila se plavou hřívou, hustou a bujnou, pokrývající temeno hlavy, skráně, krk, část zad a hrudi. Krátká hladká srst byla světle hnědá a lesklá.

Zabijákův hněv pochopil v okruhu více než dvaceti kilometrů každý a všem bylo jasné, že stejný je i hněv faraóna Ramsese, kterému se od bitvy u Kadeše říkalo Ramses Veliký. Byla to však skutečná velikost, když navzdory vší chrabrosti a věhlasu nedokázal anatolským barbarům vnutit svoji vůli?

Egyptská armáda v bitvě velice zklamala. Generálové, zbabělí a neschopní, Ramsese opustili a ponechali ho samotného tváří v tvář tisícům nepřátel, jistých si svým vítězstvím. Bůh Amon, skrytý ve světle, však vyslyšel modlitbu svého syna a obdařil faraónovu paži nadpřirozenou silou.

Po pěti bouřlivých letech panování Ramses uvěřil, že jeho vítězství u Kadeše na dlouho zabrání Chetitům zvednout hlavu a že Blízký východ vstoupí do období poměrného klidu. Krutě se však zmýlil – on, Mocný býk, Milovaný božským Řádem, Ochránce Egypta, Syn světla... Zaslouží si vůbec tato svá korunovační jména, když přihlédne k bouřím běsnícím v jeho tradičních državách Kanaánu a jižní Sýrii? Nejenže se Chetité nevzdávali dalšího boje, ale podnikli dokonce širokou ofenzivu, opírajíce se o beduíny, lupiče a vrahy, kteří odedávna prahli po bohatých krajích delty.

Ke králi přistoupil generál Reovy armády.

„Veličenstvo... Situace je kritičtější, než se očekávalo. To není obyčejná vzpoura. Podle našich zvědů stojí proti nám celá země Kanaánu. Jakmile zdoláme tuto první překážku, přijde druhá, pak třetí, pak...“

„Nevěříš, že dosáhneš cíle?“

„Naše ztráty budou zřejmě těžké, Veličenstvo, a muži nemají chuť nechat se zabíjet pro nic za nic.“

„Není snad dostatečnou motivací přežití Egypta?“

„Nechtěl jsem říct, že...“

„Ale přesně to jsi myslel, generále! Kadešská lekce byla tedy zbytečná... Je mi souzeno být stále obklopen zbabělci, kteří přicházejí o život, protože si ho chtějí uchránit?“

„Poslušnost moje i ostatních generálů je bezvýhradná, Veličenstvo, chtěli jsme vás prostě jenom varovat.“

„Mají zvědové nějaké informace ohledně Aši?“

„Bohužel ne, Veličenstvo.“

Aša, Ramsesův přítel z dětství a ministr zahraničních věcí, při své návštěvě knížete a Amurru padl do léčky. Byl mučen? Je ještě naživu? Usoudili jeho žalárnici, že jako diplomat má vysokou výměnnou hodnotu?

Jakmile se to Ramses dozvěděl, zmobilizoval okamžitě své oddíly, sotva zotavené po kadešském úderu. Aby Ašu zachránil, musí projít územím, které je teď nepřátelské. Zdejší knížata už opět nerespektovala svoji přísahu věrnosti Egyptu a zaprodala se Chetitům za trochu drahého kovu a lživé sliby. Kdo by nesnil o dobytí země faraónů a využití jejího pověstného, nevyčerpatelného bohatství? Velký Ramses musí pokračovat v tolika stavbách, jako je například jeho Chrám miliónů let v Thébách, Ramesseum, Karnak, Luxor, Abydos, jeho věčný příbytek v Údolí králů a Abú Simbel, kamenný sen, který chce darovat své zbožňované manželce Nefer-tari... A místo toho je zde, na hranicích Kanaánu, a z vrcholu kopce pozoruje nepřátelskou pevnost.

„Veličenstvo, mohu-li se odvážit...“

„Jen odvahu, generále!“

„Vaše ukázka síly je velice působivá... Jsem přesvědčen, že císař Muwattali pochopí a Ašu osvobodí.“

Muwattali, chetitský císař, byl zarputilý a lstivý muž, který si byl vědom, že jeho krutovláda funguje jenom díky síle. V čele široké koalice svůj pokus o uchvácení Egypta prohrál, s pomocí beduínů a vzbouřenců z nárazníkových oblastí však podnikl nový útok.

Tomuto konfliktu, jehož výsledek bude pro budoucnost obou národů rozhodující, může učinit konec jedině Muwattaliho nebo Ramsesova smrt. Kdyby byl Egypt poražen, chetitská vojenská mocnost by tu nastolila krutou diktaturu, která by zničila tisíciletou civilizaci, budovanou od vlády Meniho, prvního z faraónů. Jednu chvíli si Ramses vzpomněl na Mojžíše. Kde se jeho další přítel z dětství skrývá po útěku z Egypta, v němž se dopustil vraždy? Veškeré pátrání bylo až dosud marné. Někteří předpokládali, že tento Hebrejec, který tak účinně přispěl k vybudování Per-Ramsesu, nového hlavního města v deltě, skončil zavalen pouštními písky. Nebo se Mojžíš přidal ke vzbouřencům? Ne, on se nikdy nestane nepřítelem.

„Veličenstvo... Veličenstvo, posloucháte mě?“

Když Ramses pohlédl do dobře živené a vystrašené tváře vysokého důstojníka, starajícího se jen o své pohodlí, připomněl si muže, který ho nenáviděl nejvíc na světě, Šenara, svého staršího bratra. Ten bídák se spolčil s Chetity a doufal, že se tak zmocní egyptského trůnu. Šenar využil písečné bouře a zmizel v ní během převozu z velkého vězení v Memfidě do pracovního tábora v oázách. A Ramses byl přesvědčen, že ještě žije a je pevně odhodlán mu škodit.

„Připrav oddíly k boji, generále.“

Peno, nejvyšší důstojník, zmizel. Jak by se Ramses rád potěšil krásou zahrady po boku Nefertari, svého syna a své dcery, jak by uměl vychutnat každodenní štěstí, daleko od řinčení zbraní! Musel však zachránit zemi před řáděním krvelačných hord, které by bez váhání zbořily chrámy a poslaly zákon. Věc, o níž se v tomto boji jedná, je důležitější

než jeho osoba. Nemá právo myslet na vlastní klid, na svou rodinu, ale musí zažehnat zlo, byť by to bylo za cenu života. Ramses pozoroval pevnost, která zahrazovala přístupovou cestu do nitra kanaánské kolonie. Za šestimetrovými zdmi s dvojitým sklonem byla umístěna početná vojenská posádka. Na cimbuří stáli lučištníci. Příkopy byly naplněny střepy, aby poranily nohy pěšáků přistavujících ztékací žebře.

Egyptské vojáky, stěsnané mezi dvěma kopci zalitými sluncem, osvěžoval mořský vítr. Dorazili sem rychlým pochodem, přerušovaným jen krátkými zastávkami a občasným tábořením. S dalšími střety byli smířeni pouze dobře placení žoldnéři. Mladí odvedenci, sklíčení už při pomýšlení, že opouštějí svou zem na blíže neurčenou dobu, měli strach, že v krutých bojích zahynou. Každý doufal, že faraón se spokojí s posílením severovýchodní hranice a nepustí se do dobrodružství, které by mohlo skončit katastrofou. Kdysi uspořádal guvernér Gazy, kanaánského hlavního města, egyptskému velitelskému štábu skvělý banket a přísahal, že se nikdy nestane spojencem Chetitů, těch asijských barbarů, proslulých svou krutostí. Jeho příliš zřejmá přetvářka už tenkrát Ramsesovi hnula žlučí. Mladého, sedmadvacetiletého monarchu, začínajícího už ovládat umění nahlížet do nitra lidí, nemohla dnes guvernérova zrada překvapit.

Netrpělivý lev znovu zařval. Od onoho dne, kdy ho Ramses našel umírajícího v núbijské poušti, se Zabiják velmi změnil. Lvíče bylo tenkrát uštknuto hadem a samo nemělo šanci přežít. Mezi šelmou a člověkem se okamžitě zrodila hluboká náklonnost. Naštěstí léčitel Setau, další Ramsesův přítel z dětství a spolužák z učení, uměl najít správný lék. Vysoká odolnost umožnila zvířeti těžkou zkoušku překonat a vyrůst v dospělého jedince, vládnoucího mohutnou silou. O lepším osobním strážci nemohl král ani snít. Ramses položil ruku na Zabijákovu hřívu. Pohazení šelmu neuklidnilo. Po svahu k němu vystupoval Setau, na sobě měl tuniku z antilopí kůže s mnoha kapsami, plnými lektvarů, mastiček a ampulek.

Tento svalnatý, středně vysoký a špatně oholený muž, černovlasý, tvrdá hlava, vášnivě miloval hady a škorpióny. Z jejich jedu připravoval účinné léky a spolu se svou ženou Lotus, nádhernou Núbijkou, okouzlující všechny vojáky už při prvním pohledu, pokračoval ve svých výzkumech. Setau a Lotus se účastnili všech královských tažení nikoliv pro potěšení z boje, ale aby nachytali nové plazy; hlavně však léčili nemocné a ošetřovali raněné vojáky. Podle Setauova mínění nemohl Ramsesovi v případě neštěstí poskytnout okamžitou pomoc nikdo lépe než právě on.

„Nadšení oddílů není zrovna valné,“ konstatoval.

„Generálové si přejí, abychom ustoupili,“ přiznal Ramses.

„Co můžeš čekat, když si vzpomeneš na chování svých vojáků v Kadeši? V útěku a zmatkování jsou nepřekonatelní. Musíš jako obvykle rozhodnout sám.“

„Ne, Setaue, sám ne. Poradím se se sluncem, s větry, s duší mého lva i duchem této země... Ti nelžou. Jenom musím jejich poselství pochopit správně.“

„Lepší válečná rada neexistuje.“

„A ty jsi rozmlouval se svými hady?“

„I oni skrývají neviditelné poselství. Ano, zeptal jsem se jich a oni mi okamžitě odpověděli: neustupuj. Proč je Zabi-ják tak neklidný?“

„Kvůli tomu dubovému lesu nalevo, na půli cesty mezi pevností a námi.“

Setau žvýkal stéblo rákosu a zahleděl se udaným směrem.

„Je to tam podezřelé, máš pravdu. Past jako v Kadeši?“

„Posloužila tak dobře, že si chetitští vojevůdci vymysleli další a doufají, že bude ještě účinnější. Když zaútočíme, zadrží nás a jejich lučištníci z pevnosti nás potom snadno dorazí.“

Před králem se uklonil Menna, Ramsesův štítonoš.

„Vůz je připraven, Veličenstvo.“

Monarcha dlouho laskal své dva koně Vesetské vítězství a Spokojenou Mut. Spolu se lvem to byly jediné bytosti, které ho v Kadeši nezhradily, když se bitva zdála už ztracená.

Před nevěřícími zraky štitonoše, generálů a elitního oddílu vozatajstva se Ramses chopil opratí.

„Veličenstvo,“ znepokojil se Menna, „nebudete snad...“

„Přesuňme se blíže k pevnosti,“ nařídil král „a zaútočme přímo na ten dubový les.“

„Veličenstvo... Zapomněl jste na vaši zbroj! Veličenstvo!“

Štitonoš mával vestou, osázenou kovovými destičkami a marně se snažil dohonit Ramsesův vůz, který vyrazil sám směrem k nepříteli.

2

Ramses Veliký, podoben více bohu než člověku, stál na voze, řítícím se nejvyšší rychlostí. Se svou vysokou postavou, širokým čelem, modrou korunou obepínající lebku, vystouplými lícními kostmi, hustým obočím, pronikavým sokolím pohledem, dlouhým, úzkým orlím nosem, jemně tvarovanými ušima, silnou čelistí a plnými rty ztělesňoval moc a sílu. Když se přiblížil k dubovému lesu, vyrazili z úkrytu beduíni. Jedni napjali luky, druzí se rozmáchli oštěpy.

Král byl stejně jako v Kadeši rychlejší než prudký vítr, v jediném okamžiku překonávající nesmírné prostory. Rozháněl nepřátele jako býk s ostrými rohy, válečným vozem rozdrtil první útočníky vybíhající mu vstříc, do hrudí vzbouřenců vystřeloval šíp za šípem. Veliteli beduínského komanda se podařilo vyhnout se monarchovu prudkému útoku, poklekl na jedno koleno a chystal se mrštit dlouhou dýkou a zasáhnout krále do zad.

Při Zabijákově skoku zkameněli rebelové hrůzou. Navzdory své váze a velikosti budil lev dojem, že se vznáší. Vrhł se s vystrčenými drápy na beduínského velitele, zasekl mu

tesáky do hlavy a stiskl čelisti. Tato scéna byla tak děsivá, že spousta válečníků upustila zbraně a dala se na útěk. Všichni se snažili uniknout šelmě, která už masakrovala těla dalších dvou beduinů, marně přispěchavších veliteli na pomoc. K Ramsesovi se přidaly egyptské vozy následované několika stovkami pěšáků, takže poslední ostrůvek odporu byl snadno rozdrcen. Uklidněný Zabiják si olízal zakrvácené tlapy a pohlédl oddaně na svého pána. Spokojeně zavrčel, když v Ramsesových očích zahlédl vděčnost. Lev ulehл vedle pravého kola panovníkova vozu a bdělým zrakem sledoval okolí.

„To je velké vítězství, Veličenstvo!“ prohlásil generál Reovy armády. Faraón mu věnoval pronikavý pohled.

„Právě jsme se vyhnuli katastrofě. Proč nás žádný ze zvědů neupozornil na nepřítele soustředěného v lese?“

„My... My jsme to místo přehlédli. Zdálo se nám bezvýznamné.“

„Musí snad generály učit válečnému řemeslu můj lev?“

„Vaše Veličenstvo si bezpochyby přeje svolat válečnou radu, abychom připravili útok na pevnost...“

„Útočíme okamžitě.“

Z tónu faraónova hlasu Zabiják poznal, že oddech skončil. Ramses pozvedl bič a pobídl koně. Zvířata na sebe pohlédla, jako by si chtěla dodat odvahy.

„Veličenstvo, Veličenstvo... Prosím vás!“

Udýchaný štítonoš Menna podával králi vestu pokrytou kovovými destičkami. Ramses ji oblékl přes lněný oděv s širokými rukávy. Na zápěstích měl panovník dva náramky ze zlata a lazuritu, jejichž hlavním zdobným motivem byly dvě hlavy divokých kachen, symbol královského páru, který podoben dvěma stěhovavým ptákům se chystal odletět do tajemných nebeských krajin. Uvidí Ramses ještě Nefertari, než se sám vydá na velkou cestu k druhému břehu života?

Thébské vítězství a Spokojená Mut netrpělivě hrabali kopyty. Na hlavách měli koně chocholy z červených per s modrými konci, přes záda červenou a modrou čabruku

a nemohli se už dočkat, až vyrazí kupředu. Hrudi pěšáků se dmuly vítězným zpěvem, zrozeným spontánně po bitvě u Kadeše. Jeho slova uklidňovala bázlivé: „Ramsesova paže je mocná, jeho srdce chrabré, je to lučištník, jemuž není rovno, hradba pro své vojáky, spalující plamen pro nepřítele.“

Roztřesený Menna naplnil oba královy toulce šípy.

„Zkontroloval jsi je?“

„Ano, Veličenstvo. Jsou lehké a pevné. Jen vy sám zničíte nepřátelské lučištníky.“

„Nevíš, že pochlebování je velký prohřešek?“

„Když já mám ale takový strach! Bez vás by nás ti barbaři rozprášili!“

„Připrav pořádnou dávku krmení mým koním. Když se vrátíme, budou mít hlad.“

Jakmile se egyptská vozba přiblížila k pevnosti, vystřelili kanaánští lučištníci a jejich beduíňští spojenci letku šípů, které se zabodly do země před nohama spřežení. Koně zaržáli, někteří se vzepjali, ale králův klid jeho elitnímu oddílu nedovolil, aby propadl panice.

„Napněte luky,“ nařídil, „a čekejte na můj povel.“

Zbrojní dílna v Per-Ramsesu vyrobila luky z akáciového dřeva a jejich tětiny z hovězích šlach. Důmyslně promyšlená křivka lučiště umožňovala vystřelit šíp přesným obloukem až do vzdálenosti více než dvou set metrů. Ochranná hráz v podobě cimbuří, za nímž se ukrývali obležení rebelové, se tak stala pouhou iluzí.

„Všichni společně!“ zavelel Ramses mocným hlasem, který povzbudil odhodlání vojáků.

Většina šípů zasáhla cíl. Četní nepřátelští lučištníci padali, mrtví nebo těžce ranění, s ranou v hlavě, s proraženým okem, s probodeným hrdlem. Ty, kdo nastoupili na jejich místa, stihl stejný osud.

Když se Ramses ujistil, že jeho pěšáci nepadnou pod šípy rebelů, vydal příkaz, aby se vrhli na dřevěnou bránu pevnosti a rozbili ji sekerami. Egyptské vozy přijely blíž a faraónovi

lučištníci mohli mířit ještě lépe. Veškerý odpor ustal. Střepy plnicí příkopy se staly zbytečnými. Na rozdíl od podobných situací nedal Ramses přistavit žebříky, ale vojáci mohli projít hlavním vchodem.

Kanaánci se shromáždili za branou, ale tlaku Egypťanů se jim nepodařilo odolat. Boj se rozhořel s neuvěřitelnou prudkostí. Faraónovi pěšáci zlézali hromady mrtvol a pronikali pevností jako ničivý proud. Obléhání jim postupně přenechávali terén. Ve svých širokých šálách a šatech potřísněných krví se hroutili jeden přes druhého.

Egyptské meče prorážely přílby, drtily kosti, řezaly boky a ramena, přetínaly šlachy, provrtávaly vnitřnosti. Pak se nad pevností rozhostilo náhlé ticho. Ženy prosily vítěze, aby ušetřily ty, kteří přežili a nyní stáli shromážděni u jedné strany hlavního nádvoří.

Do dobyté citadely vjel Ramsesův vůz.

„Kdo tady velí?“ otázal se král.

Z ubohé skupiny poražených vystoupil jednoruký padesátník.

„Jsem nejstarším vojákem... Všichni velitelé jsou mrtví. Prosím pána Obou zemí o šlechetnost.“

„Jaké odpuštění udělit tomu, kdo nedrží své slovo?“

„Ať nám faraón daruje aspoň rychlou smrt.“

„Poslyš mé rozhodnutí, Kanaánče: Stromy ve tvé provincii budou pokáceny a dřevo převezeno do Egypta. Vězňové, muži, ženy a děti, budou dopraveni do delty, kde budou pracovat pro Egypt. Kanaánská stáda dobytka a koní se stávají naším vlastnictvím. Vojáci budou zařazeni do mé armády a napříště budou bojovat pod mým velením.“

Poražení padli na kolena, šťastni, že jejich životy zůstaly zachovány.

Také Setau byl docela spokojen. Těžce raněných nebylo mnoho a léčitel měl k dispozici dostatek čerstvého masa a medových ob vazů, aby zastavil jejich krvácení. Pomocí do kříže kladených přílnavých pruhů přitahovala k sobě Lotus obratnými a přesnými pohyby zející okraje ran. Úsměv

krásné Núbijky tišil bolest. Sběrači raněných nosili potřebné do polní nemocnice, kde byli ošetřeni mastmi, pomádami a emulzemi, a potom převáženi zpět do Egypta.

Ramses se nejprve obrátil k mužům, kteří při obraně vlasti utrpěli zranění, a pak svolal velící důstojníky. Oznámil jim záměr pokračovat dále na sever a dobýt zpět jednu po druhé všechny kanaánské pevnosti, které s přispěním beduínů přešly pod chetitskou kontrolu. Faraónovo nadšení bylo nakažlivé. Strach ze srdcí vymizel a všichni se radovali z jedné noci a jednoho dne odpočinku, který král povolil. Ramses povečeřel se Setauem a Lotus.

„Kam až chceš dojít?“ zeptal se léčitel.

„Přinejmenším až do severní Sýrie.“

„Až do... Kadeše?“

„To se uvidí.“

„Když bude výprava trvat příliš dlouho,“ poznamenala Lotus, „budou nám chybět léky.“

„Reakce Chetitů byla rychlá, ta naše musí být ještě rychlejší.“

„Skončí vůbec někdy ta válka?“

„Ano, Lotus, dnem úplné porážky nepřítele.“

„Z politiky mám hrůzu,“ uzavřel Setau podmračeně a obrátil se k manželce. „Pojď, miláčku. Chvilku si užijeme a potom se můžeme podívat po nějakých hadech. Mám takový pocit, že dneska v noci budeme mít při chytání štěstí.“

Ramses sloužil ranní rituál v malé kapličky postavené u jeho stanu uprostřed tábora. Oproti per-ramseským chrámům to byla svatyně vsutku skromná. Vroucnost Syna světla však byla tatáž. Jeho otec Amon nikdy neodhalí žádnému člověku svoji skutečnou tvář, nikdy nebude uzavřen do nějaké určité formy. Všichni však vnímají jeho skrytou přítomnost.

Když panovník vyšel z kaple, povšiml si vojáka, který vedl na šňůře přimorožce a s obtížemi ho krotil. Voják byl opravdu velice zvláštní, s bradkou, dlouhovlasý, v pestré

tunice, s uhýbavým pohledem. A proč bylo přivedeno do tábora, tak blízko královského stanu, to divoké zvíře?

Na další otázky už králi nezbyl čas. Beduín pustil přímo-rožce a ten vyrazil k Ramsesovi, špičaté rohy namířené na břicho neozbrojeného panovníka. Zabiják se vrhl antilopě na levý bok a zaťal jí drápy do šíje. Zvíře bylo okamžitě mrtvé a zhroutilo se k nohám šelmy.

Překvapený beduín vytáhl z tuniky dýku, ale neměl čas ji použít. Prudká bolest v zádech, následovaná vzápětí ledovou mlhou, ho oslepila a přinutila upustit zbraň. Umírající padal hlavou napřed, oštěp vražený mezi lopatkami. Klidná a usměvavá Lotus prokázala obdivuhodnou pohotovost a obratnost. Zdálo se, že to pěknou Núbijku ani moc nerozrušilo.

„Děkuji, Lotus.“

Ze stanu vyšel Setau a za ním spousta vojáků. Všichni hleděli na lva, jak trhá svou kořist. Spatřili také mrtvolu beduína. Zděšený štítonoš Menna padl Ramsesovi k nohám.

„Je mi to moc líto, Veličenstvo! Slibuji, že ihned zjistím jména hlídek, které toho zločince vpustily do tábora a přísně je potrestám.“

„Svolej trubače a přikaž jim, ať troubí k odchodu.“

3

A ša trávil dny pozorováním moře z okna prvního patra paláce, kde byl vězněn, a byl stále podrážděnější, nejvíce proti sobě samému. Jak jenom mohl, on, velitel sítě egyptských vyzvědačů a Ramsesův ministr zahraničních věcí, padnout do léčky, nastražené Libanonci z provincie Amurru?

Aša, jediný syn z bohaté šlechtické rodiny, brilantní student univerzity v Memfidě a Ramsesův spolužák, byl elegantní

muž vybraného vkusu, milující ženy stejně, jako ony milovaly jeho. Měl oválný obličej, jemné a štíhlé údy, oči jiskřící inteligencí, okouzlující hlas a rád udával módní tón. Za zdánlivou povrchnost se však skrýval činorodý člověk a vynikající diplomat hovořící několika cizími jazyky, na slovo vzatý znalec poměrů v egyptských provinciích i v chetitské říši.

Po vítězství u Kadeše, o kterém si všichni mysleli, že chetitskou rozpínavost s konečnou platností zbrzdilo, považoval Aša za vhodné odjet co nejrychleji do Amurru, tohoto válkou vyčerpaného Libanonu, který se rozkládal podél Středozemního moře východně od hory Hermonu a obchodního centra Damašku. Diplomata doufal, že z této provincie udělá opevněnou základnu, odkud budou vycházet elitní bojové jednotky, aby potlačily každý chetitský pokus dostat se do Palestiny a odtud táhnout do delty.

Když na palubě lodi, naložené dary pro amurrrského knížete, prodejného Bentešiny, dorazil do bejrútského přístavu, neměl ani tušení, že bude přivítán bratrem chetitského císaře Chattusilem, který se kraje právě zmocnil.

Aša musel chtít nechtít ocenit obratnost svého odpůrce. Malý, neduživý, ale inteligentní a prohnáný Chattusil byl nebezpečný nepřítel. Donutil svého vězně napsat Ramsesovi oficiální dopis, aby faraónovu armádu zavlekl do pasti. Aša nicméně doufal, že obratně vloženou šifrou probudil faraónovu ostrážitost.

Jak bude Ramses reagovat? Státní zájem mu velel, aby svého přítele nechal v rukou odpůrce a táhl na sever. Jak Aša ovšem faraóna znal, byl si jist, že nebude váhat a udeří na Chetity se vši prudkostí, ať je riziko jakkoliv velké. Jako hlava egyptské diplomacie představoval Aša vynikající směnnou hodnotu. Bentešina by ho ochotně prodal Egypťanům za slušnou váhu vzácného kovu.

Šance na přežití byla skutečně mizivá, ale jinou nadějí už Aša neměl. Nucená nečinnost ho dráždila. Od dětství to býval vždycky on, kdo přebíral iniciativu, a podrobovat se trpně

událostem bylo pro něj nesnesitelné. Ať tak či onak, rozhodně musí jednat. Ramses si možná myslí, že je Aša mrtev, možná vybavil své oddíly nejnovějšími zbraněmi a pokusil se o rozsáhlou akci.

Čím déle Aša přemýšlel, tím více byl přesvědčen, že nemá jinou možnost, než se osvobodit sám. Sluha mu jako každý den přinesl bohatý oběd. Na správu paláce, která s ním jednala jako s významným hostem, si Egyptán stěžovat nemohl. Aša si pochutnával na hovězí pečení, když tu uslyšel těžký krok domácího pána.

„Jak se daří našemu velkému egyptskému příteli?“ zeptal se Bentešina, kníže Amurru, tučný padesátník s hustým černým knírem.

„Tvoje návštěva je mi ctí.“

„Dostal jsem chuť napít se vína s nejvýznamnějším mužem Ramsesovy diplomacie.“

„Proč s tebou není Chattusil?“

„Náš veliký chetitský přítel je zaměstnán jinde.“

„Jak je dobré mít jenom velké přátele... Kdypak Chattusila zase uvidím?“

„Nevím.“

„Libanon se tedy stal chetitskou základnou?“

„Časy se mění, drahý Ašo.“

„Nebojíš se Ramsesova hněvu?“

„Mezi faraónem a mým knížectvím se nyní i propříště tyčí nepřekročitelné hradby.“

„Že by byl pod chetitskou kontrolou celý Kanaán?“

„Moc se mě nevyptávej... Chci, abys věděl, že mám v úmyslu vyměnit tvoji vzácnou osobu za trochu bohatství. Doufám, že během té výměny se ti nepříhoda nic nepříjemného, ale...“

A se zlým úsměvem Ašovi oznámil, že než aby mohl vyprávět, co v Amurru viděl a slyšel, bude zlikvidován.

„Víš jistě, že jsi zvolil správný tábor?“

„Zajisté, vážený příteli! Abych řekl pravdu, Chetitě nastolili zákon silnějšího. A také se hovoří o velkých starostech, které

Ramsesovi brání vládnout v klidu... Nějaké spiknutí nebo vojenská porážka, nebo obojí dohromady, povedou nakonec k jeho smrti, nebo k jeho nahrazení smířlivějším panovníkem.“

„Znáš Egypt špatně, Bentešino, a ještě hůř samotného Ramsese.“

„Umím lidi posoudit. Přes veškerý neúspěch u Kadeše bude nakonec triumfovat chetitský císař Muwattali.“

„Dost nejistá sázka.“

„Mám rád víno, ženy a zlato, ale hráč nejsem. Chetitě mají válku v krvi, Egyptané ne.“

Bentešina si slastně zamnul ruce.

„Jestliže si tedy přeješ vyhnout se v průběhu výměny politováníhodné nehodě, můj drahý Ašo, měl bys vážně pomýšlet na to, abys změnil tábor. Předpokládejme, že dáš Ramsesovi falešné informace... Po našem vítězství budeš odměněn.“

„Ty žádáš mne, prvního muže egyptské diplomacie, abych zradil?“

„Nezáleží všechno na okolnostech? I já jsem faraónovi přísahal věrnost...“

„Samota mému přemýšlení neprospívá.“

„Přál by sis... nějakou ženu?“

„Kultivovanou a velmi jemnou ženu, velmi chápavou...“

Bentešina vyprázdnil pohár a otřel si vlhké rty hřbetem pravé ruky.

„S jakou obětí bych nesouhlasil, jen abych přispěl k pohodlí pro tvé přemýšlení!“

Nastala noc. Aša ležel na posteli, na sobě jen krátkou bederní roušku. Místnost slabě osvětlovaly dvě pokojové lampy. Stále ho pronásledovala jedna myšlenka: Chattusil odjel z Amurru.

Tento odjezd chetitské rozpínavosti v Palestině a Fénicii neodpovídal. Jestliže byl nápor anatolských válečníků tak rozsáhlý, proč opustil Chattusil svoji libanonskou základnu,

odkud mohl situaci kontrolovat? Muwattaliho bratr nemohl riskovat tím, že by jel na jih. Pravděpodobně se vrátil do své vlasti, ale proč?

„Pane...”

Slabý, rozechvělý hlas vytrhl Ašu z úvah. Nadzvedl se a v pološeru uviděl mladou ženu v krátké tunice, s rozpuštěnými vlasy a bosou.

„Posílá mě kníže Bentešina... Nařídil mi... Chce...”

„Posaď se vedle mne.”

Váhavě poslechla.

Měla asi dvacet let, byla světlavá, pěkně boubelatá, k nakousnutí. Aša ji pohladil po rameni.

„Jsi vdaná?”

„Ano, pane, ale kníže mi slíbil, že manžel se nic nedozví.”

„A jeho povolání?”

„Celník.”

„Máš nějaké zaměstnání?”

„Třídím depeše.”

Aša shrnul ramínka tuniky, políbil světlavou vlásku na krk a převrátil ji na postel.

„Dostáváš zprávy z kanaánského hlavního města?”

„Některé... Ale nesmím o tom mluvit.”

„Chetitských válečníků je tu hodně?”

„Ani o tom nesmím mluvit.”

„Máš ráda svého manžela?”

„Ano, pane, ano...”

„Milování se mnou ti bude protivné?”

Odvrátila hlavu.

„Když odpovíš na moje otázky, nedotknu se tě.”

Pohlédla na Egypťana očima plnými naděje.

„Mám vaše slovo?”

„Při všech bozích provincie Amurru, máš.”

„Chetitů tady ještě moc není, jen několik desítek. Cvičí naše vojáky.”

„Chattusil odjel?”

„Ano, pane.“

„Kterým směrem?“

„Nevím.“

„Jaká je situace v Kanaánu?“

„Nejistá.“

„Provincie není pod chetitskou kontrolou?“

„O tom koluje spousta protichůdných řečí. Někteří tvrdí, že se faraón zmocnil Gazy, hlavního města Kanaánu, a že guvernér provincie byl během útoku zabit.“

Aša pocítil v hrudi závan čerstvého vzduchu, který jako by ho vracel k životu. Ramses nejenže správně rozšifroval jeho vzkaz, ale dokonce podnikl protiútok a zabránil Chetitům v postupu.

Teď už ví, proč Chattusil odjel varovat císaře.

„Lituji, krásko.“

„Vy... nedodržíte svůj slib?“

„Ale ano, jenže se musím zajistit.“

Aša ženu svázal a nasadil jí roubík. Potřeboval několik hodin času, než spustí poplach. Když našel její plášť, který nechala na prahu pokoje, napadl diplomata způsob, jak se dostat z paláce. Oděv si oblékl, přes hlavu stáhl kapuci a vyrazil na schodiště.

V přízemí se konal banket. Někteří opilí hosté podřimovali, ostatní se věnovali bujně zábavě. Aša překročil dvě nahá těla.

„Kampak jdeš?“

Aša se nemohl rozběhnout. Vchod do paláce střežilo několik ozbrojených mužů.

„Tak už jsi s tím Egyptanem skončila? Pojď ke mně, děvče...“

Svoboda byla jen pár kroků odtud. Ulepená Bentešinova ruka stáhla kapuci.

„Štěstí tě opustilo, milý Ašo.“

4

Per-Ramsesu, hlavnímu městu zbudovanému Ramsesem v deltě, se kvůli modře polévaným taškám na průčelích domů říkalo „tyrkysové město“. Kdo se procházel jeho ulicemi, byl uchvácen chrámy, královským palácem, třpytivými hladinami bazénů, přístavem, rozplýval se při pohledu na sady, rybnaté kanály, šlechtické vily obklopené zahradami, aleje vroubené květinami. Lidé chroupali jablka, pochutnávali si na olivách a ficích, popíjeli vzácná vína s lahodnou ovocnou vůní a prozpěvovali si oblíbenou píseň: *Jaká radost žít v Per-Ramsesu, kde se s malým zachází jako s velkým, kde akácie a sykomory poskytují stín, budovy se skví zlatem a tyrkysem, vítr je vlahý a nad rybníky poletují ptáci.*

Avšak Ameni, králův osobní sekretář, spolužák ze škol a monarchův spolehlivý služebník, toto potěšení ze života nesdílel. Stejně jako tolik ostatních obyvatel města cítil, že ničím nezkalená radost tady chybí, protože tu není Ramses. Není tu a je v nebezpečí.

Ramses si nevšímal nabádání k opatrnosti, nestrpěl žádné průtahy a vydal se na sever. Aby znovu dobyl Kanaán a Sýrii, táhl se svými oddíly do nového dobrodružství s nejistým výsledkem.

Faraónův oficiální nosič topánků Ameni byl malý, drobný, hubený a téměř holohlavý. Tento syn sádraře, s křehkými kostmi, bledou pletí, dlouhýma jemnýma rukama, které byly schopny vykroužit krásné hieroglyfy, byl spojen s Ramsesem neviditelnými pouty. Podle starodávného rčení byl „královskými očima a ušima“ a zůstával ve stínu, v čele oddělení dvaceti oddaných a schopných úředníků. Tento neúnavný služebník, který spal málo a jedl mnoho, aniž se

mu kdy podařilo ztloustnout, vycházel jen zřídka ze své pracovny, již vévodilo pouzdro na štětce z pozlaceného dřeva, které mu daroval Ramses. Jakmile se dotkl tohoto předmětu ve tvaru sloupu zakončeného lilií, spadla z Ameniho únava a už bral útokem další množství spisů, které by kteréhokoliv jiného písaře vyděsilo. V jeho pracovně, kde si sám uklízel, byly všechny papýry pečlivě uloženy v dřevěných truhlicích a baňatých nádobách nebo uzavřeny v kožených pouzdrech, uložených na policích.

„Vojenský kurýr,“ ohlásil jeden z jeho pomocníků.

„Pusť ho dál.“

Voják, pokrytý prachem, se zdál být u konce sil.

„Přináším faraónův vzkaz.“

„Ukaž mi ho.“

Ameni ověřil Ramsesovu pečeť. Vzápětí se rozběhl do paláce tak rychle, až sotva popadal dech.

Královna Nefertari se věnovala audiencím; přijala už vezíra, hlavního správce královského domu, správce účtů, správce pokrmů, představeného obřadníků, tajného radu, představeného Domu života, hlavního komořího, správce pokladny, správce sýpek a spoustu dalších vysokých hodnostářů, kteří žádali o přesné pokyny a nepodnikli nic, co by nebylo schváleno velkou královskou manželkou, pověřenou v Ramsesově nepřítomnosti vládou v zemi. Naštěstí jí neúnavně pomáhal Amení a cenné rady jí poskytovala Tuja, králova matka.

Nefertari, nejkrásnější z krasavic, s černými lesklými vlasy, modrozelenýma očima, obličejem zářivým jako tvář bohyně, zápasila s nároky vlády a s osamělostí. Tato nadaná chrámová hudebnice, milující pojednání mudrců, kdysi toužila po životě v klidu a rozjímání.

Ramsesova láska však tuto dívku proměnila v egyptskou královnu, odhodlanou oddaně plnit všechny své úkoly. Řízení královnina domu vyžadovalo od ní samotné náročnou práci.

Tato tisíciletá instituce zahrnovala penzionát, který vychovával Egyptanky i cizinky, dále tkalcovskou školu a dílny, kde se vyráběly šperky, zrcadla, vázy, vějíře, opánky a rituální předměty.

Nefertari vládla početnému personálu složenému z kněží, písařů, správců výnosů pozemků, dělníků a zemědělců a dbala na to, aby vedoucí každého úseku činností znala osobně. Její utkvělou myšlenkou bylo vyhnout se nespravedlnostem a omylům. V těchto úzkostných dnech, kdy Ramses riskoval svůj život při obraně Egypta proti chetitskému vpádu, musela velká královská manželka svoje úsilí zdvojnásobit a zemi vládnout, ať byla její únava jakkoliv veliká.

„Ameni, konečně! Máš nějaké zprávy?“

Ano, Veličenstvo. Papyrus, který přinesl vojenský posel.“

Královna se neusídlila v Ramsesově pracovně, ta zůstane až do jeho návratu prázdná, ale v rozlehlé místnosti, vyzdobené světle modrým fajánsem. Její okna vedla na zahradu, kde spal pod akácií Hlídač, králův žlutý pes. Nefertari rozpečetla papyrus a přečetla text, napsaný běžným písmem a podepsaný samotným Ramsesem. Vážný královnin obličej nerozjasnil jediný úsměv.

„Snaží se mě vzpružit,“ poznamenala.

„Král postupuje?“

„Kanaán je podroben, proradný guvernér byl zabit.“

„To je nádherné vítězství!“ nadchl se Ameni.

„Král táhne dál na sever.“

„Proč jste tak smutná, paní?“

„Protože půjde navzdory všem nebezpečím až do Kadeše. Napřed se pokusí osvobodit Ašu a nebude váhat vložit do hry i vlastní život. A co když ho štěstí opustí?“

„Jeho magie ho nenechá bez pomoci.“

„Jak by mohl Egypt bez něj žít dál?“

„Tak především, vy jste velká královská manželka a vládnete skvěle, Veličenstvo. A pak, král Ramses se vrátí, jsem si tím jist.“

Na chodbě se ozvaly spěšné kroky a někdo zaklepal na dveře. Amení otevřel. Objevila se nanejvýš rozrušená porodní bába.

„Veličenstvo... Iset se chystá porodit a volá vás!“

Krásná Iset měla sytě zelené oči, drobný nos a jemné rty. Obvykle byl její obličej nesmírně přitažlivý. I v této chvíli utrpení si zachovávala půvab mládí, kterým kdysi okouzila Ramsese a stala se jeho první láskou. Často vzpomínala na chatrč z rákosu na okraji obilného pole, kde se s princem Ramsesem oddávali jeden druhému.

Ramses se však zamiloval do Nefertari, která byla zosobněním královny. Iset se stáhla do ústraní, protože žárlivost a ctižádost jí byly cizí. Ani ona, ani žádná jiná nemohla s Nefertari soupeřit. Vláda a moc krásnou Iset děsily. V jejím srdci přetrvával jediný cit, láska, kterou cítila k Ramsesovi. V jednom šíleném okamžiku se málem zapletla do spiknutí proti němu, ale nebyla mu schopna ublížit a z moci zlých sil se rychle vymanila. Nebylo jejím nejkrásnějším počinem, že dala život Chaovi, výjimečně bystrému chlapci?

Když Nefertari porodila dceru Meritamon, nemohla už mít další děti. Královna žádala, aby krásná Iset dala králi druhého syna a ještě další potomky. Král jejímu přání zprvu vyhověl, brzy však vytvořil instituci „královských dětí“, umožňující mu vybrat v nejrůznějších společenských vrstvách dívky a chlapce, kteří budou vychováni v paláci. Jejich počet bude důkazem nevyčerpatelné plodnosti královského páru a odstraní všechny potíže při výběru následníka.

Krásná Iset se však chystala zhmotnit svou vášeň k Ramsesovi tím, že mu dá další dítě. Díky klíčení obilných zrn, zalitých vlastní močí, už věděla, že přivede na svět chlapce.

Rodila vstoje a pomáhaly jí čtyři porodní báby, kterým se říkalo Dobrotivé a Pevné prsty. Rituální formule k zahnání duchů temnot, pokoušejících se zabránit zrození, už byly

proneseny. Bolest se zmírnila díky vykuřování a lektvarům. Krásná Iset cítila, jak malé stvoření opouští blahodárné jezero, kde rostlo devět měsíců. Dotek něžné ruky a vůně lilií a jasmínu vzbudily v Iset pocit, že právě vešla do rajské zahrady, kde utrpení už neexistuje. Když otočila hlavu, spatřila, že jednu z pomocnic vystřídala Nefertari. Královna otřela čelo rodičky vlhkým ručníkem.

„Veličenstvo... nevěřila jsem, že přijdete.“

„Zavolala jsi mě a jsem tady.“

„Máte zprávy od krále?“

„Jsou skvělé. Ramses znovu dobyl Kanaán. Nebude trvat dlouho a zkrátí i ostatní rebely. Zaskočí Chetity svou rychlostí.“

„Kdy se vrátí?“

„Nebude pospíchat, aby uviděl své dítě?“

„To dítě... budete ho mít ráda?“

„Budu ho mít ráda jako miluji svou vlastní dceru a jako miluji tvého syna Chaa.“

„Bála jsem se, že...“

Nefertari stiskla ruku krásné Iset silněji.

„Nejsme nepřítelkyně, Iset. Bitvu, kterou teď vedeš, musíš vyhrát.“

Náhle bolest zesílila. Rodička vykřikla. Hlavní porodní bába se připravila. Iset chtěla zapomenout na oheň, který ji spaloval vnitřnosti, ponořit se do hlubokého spánku, přestat bojovat a snít o Ramsesovi...

Nefertari však měla pravdu, musí dokončit to tajemné dílo, které počalo v jejím nitru. Nefertari zachytila dítě krásné Iset do rukou a jedna z pomocnic přestříhla pupeční šňůru. Rodička zavřela oči.

„Je to chlapec?“

„Ano, Iset. Chlapec, krásný a silný.“

5

Cha, syn Ramsese a krásné Iset, opisoval na čistý papyrus maximy starého mudrce Ptah-hotepa, jenž ve svých sto deseti letech uznal za dobré zapsat několik rad budoucím generacím. Chaovi bylo teprve deset, ale opovrhoval dětskými hrami a navzdory jemným výčitkám Nedžema, ministra zemědělství, starostlivě sledujícího chlapcovu výchovu, trávil čas výhradně studiem. Nedžem by ho rád přiměl k zábavě a troše rozptýlení, ale zároveň ho fascinovaly Chaovy intelektuální schopnosti. Chlapec se učil rychle, všechno si pamatoval a psal už jako zkušený písař.

Hezká Meritamon, dcera Ramsese a Nefertari, hrála neda-leko něj na harfu. Ve svých šesti letech prokazovala výjimečné hudební nadání, znásobené roztomilou koketností. Když Cha kreslil hieroglyfy, naslouchal rád, jak jeho sestra probírá jednu melodii za druhou a zpívá něžné písně. Králův pes Hlídač pohodlně oddechoval s hlavou položenou na nohou dívenky, jejíž podoba s Nefertari byla skutečně ohromující.

Když do zahrady vešla královna, přestal Cha psát a Meritamonina harfa utichla. Obě děti se k ní rozběhly, plné neklidu a netrpělivosti. Nefertari je políbila.

„Všecko proběhlo dobře. Iset porodila druhého chlapce.“

„Můj otec a ty už byste pro něj měli mít připravené jméno.“
Královna se usmála.

„Myslíš, že můžeme všechno předvídat?“

„Ano, protože jste královský pár.“

„Tvůj mladší bratr se jmenuje Merenptah, Milován bohem Ptahem, ochráncem řemeslníků a pánem Slova – Stvořitele.“

Dolente, Ramsesova starší sestra, byla vysoká tmavovláška, neustále unavená. Nečistá pleť ji nutila používat mnoho

mastí. Dlouho nečinná a zbytečná, ubíjená nudným životem mladé bohaté šlechtičny, našla nakonec svůj ideál, když jí libyjský mág Ofir vyprávěl o víře kacířského krále Achnatona, hlásajícího jediného boha. Aby si zachránil svobodu, byl sice mág přinucen zabíjet, ale Dolente jeho čin schvalovala a souhlasila, že mu bude pomáhat, ať se stane cokoliv. Když mág konečně našel úkryt, a to dokonce v samotném Egyptě, vrátila se Dolente na jeho radu do paláce a v zájmu svého ospravedlnění Ramsese obelhala. Vždyť ji mág unesl, aby se s její pomocí dostal do Egypta. Dolente dávala hlasitě najevo radost, že unikla nejhoršímu a že je zpátky u své rodiny.

Věřil však Ramses takovému vysvětlení? Na jeho příkaz se Dolente musela napříště zdržovat u per-ramseského dvora. Přesně v takové rozhodnutí ovšem doufala, aby mohla Ofirovi podávat zprávy, jakmile se naskytne příležitost. Král však odjel válčit do severních provincií, takže neměla možnost se s ním vídat a bojovat o jeho hlubší důvěru.

Dolente nešetřila námahou, aby si získala Nefertari, jejíž vliv na krále dobře znala. Jakmile královna vyšla z poradní síně, kde právě hovořila se správcí zavlažovacích kanálů, Dolente se před ní uklonila.

„Veličenstvo, dovolte mi, abych se starala o Iset.“

„Co si přesně představuješ, Dolente?“

„Bdít nad jejím služebnictvem, každý den uklízet její pokoj, na omývání matky a dítěte používat mýdlo z kůry a dřene balanitu, bohatého na saponin, vyčistit každý předmět směsí popele a sody... A přichystala jsem pro ni toaletní kufrík s nádobkami pudru, jemných esencí, líčidla na obočí a řasy a nanášecí tyčinky. Iset přece musí zůstat krásná.“

„Tvoje náklonnost ji dojme.“

„Jestliže bude souhlasit, sama ji nalíčím.“

Nefertari a Dolente šly pomalu chodbou, vyzdobenou malbami představujícími lilie, pomněnky a mandragoru.

„Zdá se, že dítě bude nádherné.“

„Merenptah bude velmi statný muž.“

„Včera jsem si chtěla hrát s Chaem a Meritamon, ale zakázali mi to. Hluboce mě to zamrzelo, Veličenstvo.“

„To jsou Ramsesovy a moje příkazy, Dolente.“

„Jak dlouho se mi ještě nebude věřit?“

„A ty se tomu divíš? Ten tvůj útěk s tím kouzelníkem, tvoje podpora Šenara...“

„Nedostalo se mi už vrchovaté míry neštěstí, Veličenstvo? Můj manžel byl zavražděn Mojžíšem, ten prokletý kouzelník se málem zmocnil mé duše, Šenar mě vždycky nenáviděl a ponižoval, a teď jsem za všechno ještě obviňována! Chci si už jenom trochu odpočinout a moc ráda bych u své rodiny našla trochu citu a důvěry... Dopustila jsem se těžkých chyb, to přiznávám, ale budu kvůli tomu pořád posuzována jako zločinec?“

„Nepletichařila jsi snad proti faraónovi?“

Dolente před královnou poklekla.

„Byla jsem otrokyní špatných mužů a byla jsem pod jejich vlivem. Teď je všemu konec. Chci žít sama, v paláci, jak to požaduje Ramses, a zapomenout na minulost... Bude mi odpuštěno?“

Nefertari zaváhala.

„Starej se o Iset, Dolente. Pomoz jí uchovat její krásu.“

Do Ameniho pracovny vstoupil Meba, zástupce ministra zahraničních věcí. Tento druhý muž egyptské diplomacie a dědic bohaté rodiny vyslanců se choval blahosklonně, s přirozenou povýšeností. Nenáležel snad k nejvyšší kastě, držitelce moci a bohatství, zakazující mu kompromitovat se s lidmi nízkého postavení? Mebu však dříve postihla tvrdá zkouška, když ho králův starší bratr Šenar vytlačil ze samého čela diplomacie. Byl ponížený, odstrčený a myslel si, že se na politické výsluní už nevrátí, když tu ho jednoho dne vyhledali chetitští vyzvědači působící na území Egypta.

Zrada... Na přemýšlení nebyl čas. Se smyslem pro jemné úskoky našel Meba znovu zálibu v intrikování, získal si důvěru a dostalo se mu nových pravomocí. Z bývalého Ašova vedoucího se nyní stal zdánlivě věrný podřízený. Nový ministr se navzdory své bystrosti nechal Mebovou předstíranou pokorou oklamat. To, že byl Meba zkušený diplomat a navíc Šenarův bývalý obětí beránek, oslabilo Ašovu ostražitost.

Od zmizení mága Ofira, hlavy chetitské výzvědné sítě, čekal Meba na příkazy, ty však stále nepřicházely. Měl z tohoto mlčení radost a využíval čas k upevňování svého postavení na ministerstvu a ve vysoké společnosti, aniž ovšem šetřil jízlivostmi. Nebyl snad obětí nespravedlnosti? Nebyl Aša sice vynikající diplomat, ale zároveň nebezpečný a málo výkonný? Nakonec Meba na Chetity a na svou zradu zapomněl.

Ameni žvýkal suchý fík. Dopsal káravý dopis správcům sýpek a nyní četl stížnost vládcce provincie na nedostatek palivového dříví.

„Co se děje, Mebo?“

Diplomat tohoto hrubého a nevychovaného škrabala nesnášel.

„Měl byste čas mne vyslechnout?“

„Trochu sluchu vám dopřát mohu, pokud budete stručný.“

„Řídíte v Ramsesově nepřítomnosti království vy?“

„Máte-li nějaký důvod k nespokojenosti, požádejte o audienci královnu. Moje rozhodnutí schvaluje osobně Její Veličenstvo.“

„Nehrajme si na schovávanou. Královna mě pošle zpátky za vámi.“

„Nač si stěžujete?“

„Na nedostatek jasných pokynů. Ministr je v zahraničí, král vede válku a můj úřad tone v nejistotě a pochybách.“

„Počkejte na Ramsesův a Ašův návrat.“

„A co kdyby...“

„Kdyby se nevrátili?“

„O této hrozné možnosti se nemá ani uvažovat?“

„Nemyslím, že by mělo.“

„Jste jednoznačně přesvědčen...“

„To jsem.“

„Tak tedy počkám.“

„Líp jste se nemohl rozhodnout.“

Narodit se na Sardinii, být vůdcem proslavené bandy pirátů, utkat se s Ramsesem, vděčit mu za život a stát se velitelem jeho osobní gardy, to byl výjimečný osud Serramanny, obra s dobytelským knírem, kterého Ameni podezíral kdysi ze zrady a pak se mu veřejně omluvil a získal si znovu jeho přátelství.

Sardiňan by se rád bil s Chetity, rozbíjel jim lebky a prorážel hrudi. Faraón mu však přikázal, aby zabezpečoval ochranu královské rodiny, a Sarremanna se vložil do tohoto úkolu se stejným zápalem, který kdysi vkládal do ztečí bohatých obchodních lodí.

V Sardiňanových očích byl Ramses ten nejskvělejší vojenský velitel, jakého kdy potkal, a Nefertari ta nejkrásnější a nejnedosažitelnější žena. Královský pár byl každodenní zázrak a bývalý pirát by už nemohl žít bez povinnosti mu sloužit. Měl dobrý plat, dopřával si hojnou a kvalitní stravu, těšil se ze společnosti krásných žen. Za věčnost království by položil život.

Kvůli jeho vytříbenému loveckému instinktu však nyní na celkový obraz dopadal stín. Dolentin návrat ke dvoru mu připadal jako podezřelý záměr s cílem škodit Ramsesovi a Nefertari. Považoval královu sestru za nespolehlivou a prolhanou. Kouzelník, který jí manipuloval, tak činil podle jeho názoru i nadále, i když na to Serramanna neměl důkaz. Sardiňan se Dolente vyptával na světlovlasou ženu, jejíž mrtvola byla objevena v domě Šenara, Ramsesova podvodnického bratra. Ten údajně zmizel v písečné bouři, když byl převážen do pracovního tábora v oáze Chárga.

Dolentino vysvětlení bylo spíše neurčité a mlhavé. Že oběť sloužila jako médium, to Sardiňan nevyvracel. Že by toho

ovšem Dolente o té nešťastnici nevěděla více, to se mu zdálo nepravděpodobné. A proč to mlčení? Snaha zakrýt pravdu. Dolente hovořila o pronásledování, aby zatajila důležité skutečnosti. Protože však u Nefertari dosáhla milosti, Sarramanna ji nemohl obvinít jenom tak, na základě prostých dohadů.

Zatvrzelá vytrvalost patřila k dobrým pirátovým vlastnostem. Moře zůstávalo celé dny prázdné, a v tom se objevila kořist. Bylo proto jen nutné dát se správným směrem a území, oplývající zvěří, rozdělit za účelem kontroly. Proto vypustil v Memfidě i v Per-Ramsesu své špehy, vybavené věrným portrétem mladé zavražděné světlovlásky.

Nakonec určitě někdo promluví.

6

„Sluneční město“ Achetaton ve středním Egyptě, postavené kacířským faraónem Achnatonem, bylo už opuštěné. Prázdné byly paláce a šlechtické vily, dílny a domy řemeslníků, navždy umlkly chrámy, zpusťla hlavní třída, po níž kdysi jezdil vůz Achnatona a Nefertiti, i obchodní ulice a uličky lidových čtvrtí.

Na tomto zpustošeném místě, rozlehlé planině vroubené Nilem a sevřené obloukem horského kotle, ustanovil Achnaton panství jediného boha Atona, zhmotněného ve slunečním kotouči.

Zapomenuté hlavní město už nikdo nenavštěvoval. Po králově smrti se jeho obyvatelé vrátili do Théb a vzali s sebou všechny cenné předměty, nábytek, kuchyňské náčiní, archívy... Tu a tam zůstaly hliněné nádoby a v ateliéru sochaře nedokončená hlava Nefertiti. Jak ubíhala léta, budovy chátraly. Bílá barva oprýskala, sádra se drolila. Město bylo

postaveno příliš rychle a špatně odolávalo prudkým deštům a písečným bouřím. Stély, které Achnaton vyryl, aby vymezil posvátné Atonovo území, se setřely. Čas učiní hieroglyfy nečitelnými a šílené dobrodružství krále heretika odvane do nicoty. V útesu byly vyhloubeny hrobky tehdejších hodnostářů, ale neodpočívala v nich žádná mumie. S opuštěním města bylo spojeno i vyklizení hrobů, v budoucnosti už bez duše a bez ochrany. Nikdo se sem neodvažoval vstoupit. Tvrdilo se, že místo ovládly přízraky, které příliš všetečným návštěvníkům zlomí vaz.

A právě zde se ukrývali Ramsesův starší bratr Šenar a mág Ofir. Za své bydliště si zvolili hrobku Atonova velekněze, jejíž sloupová síň se zdála pohodlná. Chrámové a palácové scény na zdech zachovaly obraz ztracené nádhery Slunečního města. Sochař tu zvětšil Achnatona a Nefertiti, jak uctívají sluneční kotouč, z něhož vycházejí dlouhé paprsky ukončené rukama, které královskému páru přinášejí život.

Šenarova malá hnědá očka často spočívala na basreliéfech představujících Achnatona, ztělesnění triumfujícího slunce. Pětatřicetiletý Šenar, s obličejem kulatým téměř jako měsíc, boubelatými tvářemi, hrubými rty a těžkopádným tělem, však toto slunce, ochránce jeho bratra Ramsese, nesnášel.

Ramses, ten tyran, kterého se pokusil zničit za pomoci Chetitů, Ramses, který ho odsoudil do vyhnanství v pracovním táboře Chárga a který ho chtěl postavit před soud, odkud by šel rovnou na smrt. Během Šenarova převozu z memfiského vězení do tábora v oázách mu poskytla příležitost k útěku písečná bouře. Nenávist, kterou cítil ke svému bratru a touha se pomstít mu daly sílu, aby vyšel z této zkoušky živ. Zamířil na jediné místo, kde bude v bezpečí, do opuštěného sídla kacířského krále. Tam ho přivítal jeho společník Ofir, hlava chetitské výzvědné sítě, Libyjec Ofir s profilem dravého ptáka, vystouplými lícními kostmi, velkým nosem, úzkými rty, výraznou bradou, člověk, který měl z Šenara učinit Ramsesova nástupce.